

JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSA

1051 Budapest, Nádor u. 22.

1387 Budapest, Pf. 40. Telefon: 475-7100 Fax: 269-1615

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSÁNAK ÁLLÁSFOGLALÁSA

a Hungaroring autó-, motorsport versenypálya működéséből eredő zaj tekintetében

Ügyszám: JNO-560- /2010.

I. A panasz

1. A panaszos, Szilas Tér Környezetvédelmi Közhasznú Egyesület azzal fordult a jövő nemzedékek országgyűlési biztosához (továbbiakban: biztos), hogy a Hungaroring Sport Zrt. Mogyoródon üzemeltetett autó-motor versenypályáján (Hungaroring) az elmúlt hét évben mindennaposá váltak a különböző, rendkívül nagy zajjal járó rendezvények, tesztek, edzések. Az általuk okozott zajhatások lehetetlenné teszik a környék lakóinak pihenését. Beadványuk szerint a zajterhelési határérték-túllépés meghaladja a jelentős (10 dB) szintet, amely sürgős intézkedést követel. A panaszos beadványában kifogásolta továbbá, hogy a tömegeket érintő problémát a hatóság aránytalanul lassan kezeli, illetve nem tartja be a vonatkozó eljárási szabályokat. Ugyanebben az ügyben további két panaszos is fordult a biztoshoz a pihenést ellehetetlenítő zajhatások miatt.

II. A hatáskör megalapozása

2. Az Alkotmány 18. §, illetve 70/D. § (2) bekezdései szerint a Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez, és a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jogot – többek között – az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. tv. (a továbbiakban: Obtv.) 16. § (1) bekezdés szerint:

3. Az országgyűlési biztoshoz bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely hatóság [29. § (1) bek.], illetve közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége során a beadványt benyújtó személy alapvető jogaival összefüggésben visszásságot okozott, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket — ide nem értve a

közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát — már kimerítette, illetve jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

4. Az Obtv. 27/B § (1) bekezdése szerint a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa feladata a környezet és a természet (a továbbiakban együtt: környezet) állapotának fenntarthatóságát és javítását biztosító jogszabályi rendelkezések érvényesülésének figyelemmel kísérése, értékelése és ellenőrzése. Feladata továbbá a mindezekkel kapcsolatban tudomására jutott visszasságok kivizsgálása vagy kivizsgáltatása, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedések kezdeményezése.

5. A Hungaroring működéséből eredő zajhatások miatt tett lakossági bejelentések kivizsgálására irányuló eljárással összefüggésben több, az egészséges környezethez való joghoz kapcsolódó visszasság lehetőségét észleltük, ezért vizsgálatot folytattunk le. Eljárásunk során a keletkezett iratok megküldése és tájékoztatás adása érdekében megkerestük a Közép- Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget (a továbbiakban: Felügyelőség), valamint az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőséget (a továbbiakban: Főfelügyelőség). A jelen állásfoglalás tervezetét az érintett hatóságoknak, a Vidékfejlesztési Minisztériumnak és a panaszosoknak véleményezésre megküldtük. A Felügyelőség 2010. december 2-án kelt, a Főfelügyelőség 2010. november 25-én kelt, a Szilas Tér Környezetvédelmi Közhasznú Egyesület 2010. október 26-án kelt leveleiben foglaltak figyelembevételével az állásfoglalást véglegesítettük.

6. A Felügyelőség állásfoglalásunk tervezetére adott válaszában hiányolta, hogy nem vizsgáltuk azt, hogy az érintett önkormányzatok mennyiben tettek eleget a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (Zr.) 9. § (2) bekezdése és a zaj és rezgésvédelemről szóló 12/1983 (V. 12.) MT rendelet 4. § (1) bekezdésben előírtaknak. Egyetértünk a Felügyelőség álláspontjával, miszerint ebben a kérdésben szükséges az érintett önkormányzatok területrendezéssel és területszabályozással kapcsolatos tevékenységének vizsgálata. A biztos már több zajterheléssel kapcsolatos állásfoglalásában hangsúlyozta a településrendezés meghatározó szerepét. A jogszabályoknak megfelelően elfogadott, elsődlegesen a közérdeket, így pl- a zajvédelmi követelményeket fokozottan érvényesítő településrendezési eszközökkel megelőzhetőek a környezeti konfliktusok és, hogy a határértékek teljesítéséhez rendkívüli költségeket felemésztő zajcsökkentési intézkedések bevezetésére legyen szükség.

7. Jelen állásfoglalás állampolgári beadványra indult, célját a lakossági panaszban megfogalmazottak adták, így elsősorban az eljáró környezetvédelmi hatóságok eljárásának vizsgálatára irányult. A felügyelőség által jelzett problémakör egy másik vizsgálat tárgyát képezi, jelen állásfoglalás kereteit meghaladja.

III. A tényállás

8. A panaszos, a Felügyelőség, illetve a Főfelügyelőség által rendelkezésre bocsátott iratok és tájékoztatás alapján az alábbi tényállás állapítható meg.

A/ A Hungaroring autó- és motorsport versenypálya leírása

9. A Hungaroring autó- és motorsport versenypálya Mogyoródon a 0222/3, 0222/8-10, a 0242/24-26 helyrajzi számú külterületi ingatlanok területén helyezkedik el. Az ingatlanok övezeti besorolása egyrészt különleges sport terület, másrészt különleges sport, rekreációs terület. A pálya egy természetes völgyben fekszik, hossza 4381,08 méter, szélessége a célegyenesben 15, a többi szakaszon 10, illetve 11 méter, területét egy 50 hektárnyi nagyságú lelátóhely és 2 méter magas betonkerítés (a telekhatár vonalában) veszi körül.

10. A Hungaroringet két település, északon Mogyoród és keleten, dél-keleten Kerepes határolja. Mogyoród tekintetében a pályához legközelebbi belterületi lakóingatlanok 660 (Hangulat u.), Kerepes-Szilasliget (József Attila út, Bajcsy-Zsilinszky utca) tekintetében 270 méterre található. Ez utóbbiak helyezkednek el tehát a legközelebb a vizsgált versenypályához. Egyebekben pedig észak-nyugati, nyugati, dél-nyugati, illetve észak-keleti irányban erdő, illetve mezőgazdasági területek határolják a pályát. A mogyoródi lakóingatlanok övezeti besorolása falusias beépítésű, kertvárosias lakóterület, míg a kerepesi lakóingatlanoké kertvárosias beépítésű, kertvárosias lakóterület. A többi, a pályát határoló település (Kistarcsa, Csömör és Fót) kb. 1-1 km-es távolságban fekszik. A rendelkezésünkre álló információk szerint a Hungaroringen napi szinten üzemelő gépjárművek fokozott zajkibocsátása nagymértékben zavarja a környéken élők pihenését.

11. A Hungaroring versenypályát 1986. március 24-én avatták fel. Az első Formula 1TM-es futam megrendezésére 1986. augusztus 10-én került sor. A versenypályát a Hungaroring Sport Zrt. (2146-Mogyoród, Pf. 10., a továbbiakban: Zrt.) üzemelteti.

12. A Hungaroringen szervezett versenyek, illetve az azokat megelőző edzések, valamint különböző tesztelések tekintetében az alábbi megállapítások tehetőek. A kezdetekben csupán néhány versenyt, többek között a Formula 1 Magyar Nagydíjat rendezték a pályán, az elmúlt hét évben azonban megnőtt a pálya kihasználtsága. Ennek keretében hazai és nemzetközi autó- és motorsport gyorsasági és gyorsulási futamokat tartanak, az alkalmi és szerződéses pályahasználatok körében pedig versenyzőképzés, oktatás, edzés, gépjárműtesztelés és fejlesztés, egyedi és szervezett élményautózás, valamint egyéb sport- és szórakoztató rendezvény folyik a pályán.

13. A létesítmény minden év márciusától november elejéig üzemel. A Felügyelőség által rendelkezésre bocsátott iratok alapján a Hungaroring igénybevétele 2007-ben 201 napra terjedt ki, a következő bontásban. Autós rendezvény: 89 nap, autóverseny 10 nap, motoros rendezvény: 66 nap, motorverseny 6 nap, edzés: 5 nap, Hungaroring OBB: 3 nap, Formula 1 Magyar Nagydíj: 3 nap, World Series by Renault: 4 nap, karbantartás és pályaépítés: 15 nap. Ez azt jelenti, hogy a versenypályán márciustól novemberig lényegében a hét minden napján legfeljebb egy-egy nap kihagyással tartottak edzéseket, illetve versenyeket. 2010-ben a rendelkezésünkre álló adatok szerint a konkrét rendezvények, versenyek éves száma 65, amelyből 35 motoros- és 30 autósrendezvény.

14. A Hungaroring zajkibocsátását a pályát – versenyzés, oktatás, tesztelés vagy egyéb pályahasználat céljából – igénybe vevő, illetve a boxutcában tartózkodó különböző típusú és teljesítményű gépjárművek okozzák. Ebből következően a kibocsátott zaj a gépjárművek típusa, teljesítménye, lökettérfogata, alváza, karosszériája, motorikus kialakítása, kipufogó rendszere, száma stb. függvényében változó. A versenypálya pillanatnyi zajterhelése tehát a ténylegesen lebonyolított verseny, tesztelés, illetve edzés adott zajkibocsátásától függ. (A versenyeken használt gépjárművek zajkibocsátása 100 és 103 dB.) A fentiekben túl külön

zajterhelést jelent a hangosítás, amely azonban a gépjárművek zajkibocsátásához képest általában nem számottevő.

B/ A Felügyelőséghez benyújtott panaszok, közérdekű kérelmek

15. A megküldött iratok szerint, beadvány első ízben 2005. október 20-án érkezett a Felügyelőséghez, amelyben a kerepes-szilasligeti előterjesztők azzal fordultak a hatósághoz, hogy ellenőrizze a gyorsulási versenyek zajsintjét, különös tekintettel Kerepes-Szilasliget lakott részeire. Jelezték, hogy a rendezvények évről évre sűrűsödnek és jelentős határérték-túllépéssel járnak, amelyet a civil szervezet által támogatott lakossági zajmérés támaszt alá. A rendelkezésre álló iratok szerint e bejelentésre közel 3 évvel később, 2008. május 23-án adott tájékoztatást a Felügyelőség, melyben leírta, hogy a panaszok, bejelentések nyomán környezetvédelmi felülvizsgálati eljárás indult a Zrt.-vel szemben.

16. A Pátria Civil Közhasznú Egyesület (a továbbiakban: Egyesület) 2006. április 24-én szintén beadvánnyal élt, és a versenypálya környezeti zajvédelmi szempontú felülvizsgálatát kérte. Az egyesület hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a környék lakossága a Forma 1 autóversenyt tolerálja, tekintettel arra, hogy annak megrendezésére csak évente egy alkalommal kerül sor. Beadványukhoz a zajterhelési határérték túllépését alátámasztó szakértői véleményt is csatoltak.

17. A Felügyelőség az Egyesület beadványa nyomán 2006. május 25-én hatósági ellenőrzést végzett a Hungaroring versenypályán. Ennek keretében a Zrt-től a pálya kiépítettségére, tevékenységére vonatkozó engedélyek megküldését kérték.

18. A Zrt. az engedélyek adatait 2006. július 4-én küldte meg, amelynek alapján a Felügyelőség megállapította, hogy a Hungaroring Zrt. környezetvédelmi engedéllyel nem rendelkezik. A Felügyelőség 2006. december 5-én tájékoztatta az Egyesületet, hogy a 2006 áprilisában benyújtott beadványa nyomán környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezte a Zrt-t.

19. 2009. június 6-án egy kerepes-szilasligeti panaszos ismét a Felügyelőséghez fordult, felháborítónak tartva, hogy a Felügyelőség „nem tud mit kezdeni” a Hungaroring zajártalmával. A Felügyelőség 2009. június 23-án tájékoztatta a panaszost a Hungaroringgel szemben akkor már folyamatban lévő két eljárás, a környezetvédelmi felülvizsgálati, illetve a zajkibocsátási határérték megállapítása iránti eljárás állásáról.

20. A Zrt. mint környezethasználó tekintetében a Felügyelőség két eljárást folytatott le, nevezetesen egyfelől részleges környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére kötelezte a Zrt-t, másfelől pedig a Zrt. kérelmére zajkibocsátási határértéket állapított meg.

C/ A részleges környezetvédelmi felülvizsgálat

C1./A Felügyelőség eljárása

21. Tekintettel arra, hogy a Felügyelőség a 18. pontban említett hatósági ellenőrzés eredményeként megállapította, hogy a Zrt. környezetvédelmi engedéllyel nem rendelkezik, a 2006. október 18-án kelt, KTVF:32208-3/2006. számon iktatott határozatával részleges környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére kötelezte a Zrt-t.

22. A részleges környezetvédelmi felülvizsgálat a zaj- és rezgésvédelmi, illetve a levegőtisztaság-védelmi szempontokra terjedt ki. A Felügyelőség határozata szerint a 12/1983. (V.12.) MT rendeletben foglalt követelmények teljesülését zajméréssel kell bizonyítani valamennyi pályahasználat – így a Forma 1 Magyar Nagydíj – esetében is. A felülvizsgálati dokumentáció benyújtási határidejét a Felügyelőség 2007. szeptember 30-ában jelölte meg.

23. A Szilas Tér Környezetvédelmi Egyesület 2007. július 15-én azzal fordult a Felügyelőséghez, hogy a részleges környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzése során vegyék figyelembe, hogy a 2007. július 12-én az Egyesület által megtartott zajmérés alkalmával 20 dB határérték-túllépést tapasztaltak.

24. A Zrt. mint környezethasználó 2007. október 2-án nyújtotta be a Felügyelőség részére a FONOR Környezetvédelmi és Munkavédelmi Kft. (továbbiakban FONOR Kft.) által készített, a Hungaroringet üzemi létesítményként kezelő részleges környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációt, amely három verseny (Material kupa, UEM Alpok-Adria Bajnokság, EVO gyorsulási verseny) zajvizsgálatát tartalmazta.

25. A Szilas Tér Környezetvédelmi Közhasznú Egyesület 2007. október 24-én kelt levelével tájékoztatta a Felügyelőséget, hogy a Kvtv. 98.§ (1) bekezdésében biztosított ügyféli jogállásával élni kíván, azaz bekapcsolódik a környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásba. A Felügyelőség a Szilas- Tér Környezetvédelmi Közhasznú Egyesület kérelmének KTVF: 5412-7/2009. sz. végzésével adott helyt.

26. A Zrt. által benyújtott felülvizsgálati dokumentációt a Felügyelőség több helyütt hiányosnak ítélte meg (a dokumentáció nem terjedt ki a felülvizsgálatra kötelező határozatban megjelölt összes tevékenységre, a zajcsökkentés elérése érdekében szükséges megoldási javaslatokat, továbbá intézkedési tervet nem tartalmazott), ezért, – KTVF: 6293-1/2008. számon iktatott, 2008. január 22-én kelt – hiánypótlási felszólítást bocsátott ki tájékoztató levél formájában, 2008. május 31-i teljesítési határidővel.

27. A Zrt. 2008. május 29-én kelt levelében először a teljesítési határidő 60 nappal, majd 2008. július 2-án kelt levelében annak 2008. augusztus 18-ig való meghosszabbítását kérte. A Felügyelőség az első esetben tájékoztató levélben, míg az utóbbi esetben szóban járult hozzá a környezethasználó kérelméhez.

28. A Felügyelőség a FONOR Kft. által elkészített 2008/12113. munkaszámú zaj- és rezgésvédelmi szempontú, 2008. augusztus 18-án benyújtott dokumentáció alapján 2009. március 2-án kelt, KTVF: 7944-1/2009. számú határozatával környezetvédelmi működési engedélyt adott a Hungaroring Sport Zrt. számára.

29. A Felügyelőség határozata ellen fellebbezést nyújtott be Kerepesi Nagyközség Önkormányzata, a Szilas Tér Környezetvédelmi Közhasznú Egyesület, továbbá a Zrt.

C2./ A Főfelügyelőség eljárása

30. A Főfelügyelőség 14/3241/11/2009. számon iktatott, 2009. július 28-án kelt másodfokú határozatával – a tárgyban előterjesztett fellebbezések nyomán – az elsőfokú határozatot két

ponton megváltoztatta, egyebekben pedig helybenhagyta. A Főfelügyelőség határozata értelmében a dokumentáció 8.1.3. pontjában kidolgozott, szakértői megállapításokon alapuló zajcsökkentési intézkedéseket 2009. július 31. helyett 2010. június 30-ig kell megvalósítani. Az intézkedések eredményességét, a zajkibocsátási határérték, a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM rendeletben előírt követelmények teljesülését szokásos pályahasználat mellett elvégzett helyszíni műszeres zajméréseken alapuló szakvéleményben kell bizonyítani. A dokumentációt a Felügyelőségnek jóváhagyásra a Főfelügyelőség határozata szerint nem 2009. október 31-ig, hanem 2012. január 1-ig kell megküldeni.

D/ A zajkibocsátási határérték megállapítása

31. A Zrt. 2008. augusztus 12-i kérelmével, valamint az ahhoz csatolt mellékletek alapján a Felügyelőségtől zajkibocsátási határérték megállapítását kérte. A Felügyelőség 2009. március 3-án kelt, KTVF:5412-1/2009. számon iktatott határozatával az alábbiak szerint zajkibocsátási határértéket állapított meg, 2009. október 31-i teljesítési határidővel.

32. Mogyoród Hangulat u. 1-15. sz. alatti lakóházak homlokzata előtt nappal 50, éjjel 40 dB. Kerepes Szilasliget, Kis József u. 124-128., Ady Endre u. 124-125., Mártírok útja 128-125., József Attila u. 128-137., Bajcsy-Zsilinszky u. 128-125. sz. alatti lakóházak homlokzata előtt szintén nappal 50, éjjel 40 dB. A Hungaroring üzemeltetője a határozat szerint a teljesítési határidő napjától kezdődően e határértékek betartásáról folyamatosan köteles lett volna gondoskodni.

33. A Zrt. a tárgyban született határozat ellen fellebbezést nyújtott be, amelynek következtében a Főfelügyelőség 2009. július 9-én kelt, 14/3296/4/2009. iktatószámú határozatával a teljesítési határidőt 2012. január 1. napjában jelölte meg, megváltoztatva az első fokú határozatot. A határozatot egyebekben helybenhagyta.

IV. Jogi elemzés

A/ A Felügyelőség az első lakossági bejelentés alapján semmilyen intézkedést nem tett és jelentős késedelemmel rendelkezett a környezetvédelmi felülvizsgálat lefolytatásáról

34. Ahogy azt a 15-20. pontokban jeleztük, a rendelkezésünkre álló iratok szerint három esetben érkezett a Hungaroring működésével összefüggő, zajhatást kifogásoló beadvány a Felügyelőséghez.

35. Az első beadványban 2005. október 20-án két kerepes-szilasligeti panaszos a gyorsulási versenyek zajszintjének ellenőrzését kérte, ugyanis a rendezvények évről évre sűrűsödnek és lakossági zajmérés által igazoltan jelentős határérték-túllépéssel járnak. A bejelentésre csak 2008. május 23-án nyújtott tájékoztatást a Felügyelőség, miszerint a panaszok, bejelentések nyomán környezetvédelmi felülvizsgálati eljárás indult a Zrt-vel szemben.

36. A Felügyelőség állásfoglalásunk tervezetére válaszolva kétségbe vonta, hogy a 2005. október 20-án érkezett levél lakossági panasz lett volna. A Felügyelőség álláspontja szerint a

bejelentés pusztán a zaj mérésére vonatkozó kérelem volt, melynek teljesítése a Felügyelőségnek nem állt módjában.

37. Az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény (továbbiakban: panasz törvény) XIII. fejezete a közérdekű kérelmekkel, panaszokkal és bejelentésekkel kapcsolatos eljárás című része tárgyalja az állami, illetve önkormányzati szervekhez érkező panasz, bejelentés, közérdekű kérelem elintézése módját.

38. A panasz törvény 141. § (2) bekezdés szerint a panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más – így különösen bírósági, államigazgatási – eljárás hatálya alá.

39. A 141 § (3) bekezdés szerint a közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása, illetőleg megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

40. A panasz törvény 142. §-a (1), (2) és (4) bekezdései, valamint a 143. § (1) bekezdése szerint:

142. § (1) A panaszt és a közérdekű bejelentést a beérkezéstől számított harminc napon belül kell elbírálni.

(2) Ha az elbírálást megalapozó vizsgálat előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig tart, erről a panaszt (bejelentőt) a panasz (bejelentés) beérkezésétől számított tizenöt napon belül - az elintézés várható időpontjának egyidejű közlésével - tájékoztatni kell.

(4) Az eljárásra jogosult szerv a vizsgálat befejezésekor a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről - az indokok megjelölésével - köteles a panaszt, illetőleg bejelentőt írásban vagy elektronikus úton haladéktalanul értesíteni.

143. § (1) A panasz, illetőleg a közérdekű bejelentés alapján - ha alaposnak bizonyul - gondoskodni kell

a) a jogszerű, illetőleg a közérdeknek megfelelő állapot helyreállításáról vagy az egyébként szükséges intézkedések megtételéről;

b) a feltárt hibák okainak megszüntetéséről;

c) az okozott sérelem orvoslásáról, továbbá

d) indokolt esetben a felelősségre vonás kezdeményezéséről.

Tekintettel arra, hogy a beadvány egy olyan körülményre hívta fel a figyelmet, amelynek orvoslása egy, a Hungaroringet körülvevő lakóközösség érdekeit szolgálja, azt közérdekű bejelentésként kellett volna kezelni, s a Felügyelőségnek a törvény alapján 30 napon belül ki kellett volna vizsgálnia. Tekintettel továbbá arra, hogy a bejelentés a Felügyelőség hatósági hatáskörében kivizsgálandó problémát kifogásolt, voltaképpen a konkrét kivizsgálásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kellett alkalmazni. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy a panasztörvény és a Ket. rendelkezései olyannyira nincsenek összhangban, hogy azok viszonyát, így azt, hogy milyen szabályok szerint kell eljárni a bejelentések tárgyában pusztán jogértelmezéssel egyértelműen tisztázni nem lehet, jogalkotási aktusra van szükség. Ennek indokoltságát jeleztük a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumnak. Továbbá egyetértünk a Főfelügyelőség azon megjegyzésével, miszerint az ilyen komplex zajvédelmi problémát

felvonultató egyedi esetek kivizsgálása a törvény által megadott 30 napon belül nem megoldható.

41. A fentiek, illetve a bejelentés állásfoglalásunk 15. pontjában leírt tartalma alapján nem értünk tehát egyet a Felügyelőség azon kifogásával, miszerint a 2005. október 20-án érkezett levél csupán a zaj mérésére vonatkozó kérelem lett volna.

42. A Ket. rendelkezései szerint tehát:

1. § (1) A közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit. Hatáskörét a jogszabályokban előírt célok megvalósítása érdekében, mérlegelési és méltányossági jogkörét a jogalkotó által meghatározott szempontok figyelembevételével és az adott ügy egyedi sajátosságaira tekintettel gyakorolja.

3. § (1) A közigazgatási hatósági eljárásban a törvény keretei között a hivatalból való eljárás elve érvényesül.

4. § (1) Az ügyfeleket megilleti a tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog és az eljárás során az anyanyelv használatának joga.

5. § (1) A közigazgatási hatóság az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője számára biztosítja, hogy jogaikról és kötelezettségeikről tudomást szerezzenek, és előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását.

22. § (1) A hatóság a joghatóságát - ezzel összefüggésben az alkalmazandó jogot -, valamint hatáskörét és illetékességét az eljárás minden szakaszában hivatalból köteles vizsgálni.

88. § (1) A hatóság – a hatáskörének keretei között – ellenőrzi a jogszabályban foglalt rendelkezések betartását, valamint a végrehajtható döntésben foglaltak teljesítését.

43. A rendelkezésünkre álló iratok szerint a Felügyelőség a panaszt nem a fent ismertetett jogszabályi követelményeknek megfelelően kezelte. A panaszost a törvényben előírt garanciális rendelkezések jelentős sérelmével, három évvel később, 2008 májusában értesítette a megtett intézkedésekről.

44. A Felügyelőség állásfoglalásunk tervezetére adott válaszában arra hivatkozott, hogy a 2006. április 24-én érkezett lakossági panaszhoz csatolt szakértői vélemény nem támasztotta alá a határérték túllépést, és csak olyan zajmérési adatokat tartalmazott, amelyek nem elégítették ki a zaj- és rezgésvédelemről szóló 12/1983 (V. 12.) MT rendeletben és a zaj-és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendeletben előírtakat, így a Felügyelőség az eljárás megindításakor csak feltételezhette a határérték túllépést.

45. Álláspontunk szerint a bejelentő köteles ugyan együttműködni a hatóságokkal és a tőle elvárható módon segíteni a hatóságok munkáját, ennek során azonban csak olyan adat, információ várható el tőle, ami máshonnan nem beszerezhető, és az előkészítéshez nélkülözhetetlen. A tényállást a hatóság hivatalból köteles tisztázni, ezt a terhet nem háríthatja át a bejelentőre.

46. A panasz törvény sem ír elő követelményeket a panasz bizonyíthatóságával szemben. A hatóság nem várhatja el a panaszostól, hogy panaszát műszaki tervekkel megalapozva támassza alá. Felhívjuk a figyelmet, hogy a Felügyelőség a Főfelügyelőség véleménye szerint sem kezelte az üggyel kapcsolatos lakossági panaszokat és közérdekű bejelentéseket a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

47. Kérjük a nevezett hatóságokat, hogy a vélemények különbözőségéből adódó konfliktust a jövőbeli eredményes együttműködés érdekében oldják fel.

48. Az Egyesület 2006. április 24-én tett bejelentése alapján megtett intézkedések eredményeként a Felügyelőség annak ellenére, hogy 2006. július 4-én hivatalos tudomást szerzett arról, hogy a létesítmény nem rendelkezik környezetvédelmi engedéllyel, több mint három hónap elteltével, csak 2006. október 18-án rendelte el a környezetvédelmi felülvizsgálatot.

49. Megállapítottuk tehát, hogy a Felügyelőség jogsértően járt el, amikor az első beadványt nem vizsgálta ki, annak alapján intézkedést nem tett, és a bejelentőt 3 év késedelemmel tájékoztatta. Ugyancsak megállapítottuk, hogy a környezetvédelmi engedély hiányáról való tudomásszerzést követően jelentős késedelemmel rendelte el a környezetvédelmi felülvizsgálatot. A mulasztás, illetve a késedelem így jelentős mértékben hozzájárult a környék több éven keresztül fokozott zajterheléséhez. Következésképpen a Felügyelőség az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogbiztonság elvének sérelmén is keresztül az egészséges környezethez való joggal összefüggő visszaállást okozott.

B/. A részleges környezetvédelmi felülvizsgálati eljárás jogszabálysértő volt, ami az egészséges környezethez való joggal összefüggésben visszaállást okozott

B1./ A Felügyelőség jogsértően nem gondoskodott a környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelező határozat végrehajtásáról

50. A Zrt. 2007. október 2-án nyújtotta be a hatóság részére a FONOR Kft. által készített dokumentációt, amelyet azonban a Felügyelőség hiányosnak ítélt meg, ezért egy tájékoztató levél formájában hiánypótlási felhívást bocsátott ki 2008. május 31-i teljesítési határidővel. A Felügyelőség tájékoztató levele szerint a dokumentáció nem terjedt ki a felülvizsgálatra kötelező határozatban megjelölt „valamennyi tevékenység” (beleértve az előírt Forma 1 Magyar Nagydíjat) zaj- és rezgésvédelmi szempontú bemutatására, az elvégzett zajvizsgálatok alapján zaj- és rezgésvédelmi minősítésére, valamint a zajcsökkentés elérése érdekében szükséges megoldási javaslatokat, továbbá intézkedési tervet nem tartalmazott. A Felügyelőség hiánypótlásra felhívó levelében tájékoztatta a Zrt-t, hogy „amennyiben a hiánypótlási felhívásnak a megadott határidőn belül nem tesz eleget, úgy a Felügyelőség a rendelkezésre álló adatok alapján dönt, vagy az eljárást megszünteti.”

51. Az előző pontban foglaltakkal kapcsolatban megállapítjuk, hogy a hiánypótlás jogintézményét a Ket. a kérelem jogintézményével összefüggésben szabályozza.

52. A Ket. 37. § (2) bekezdése szerint, ha az ügyfél a kérelmet hiányosan nyújtotta be, az eljáró hatóság a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül – megfelelő határidő megjelölése és a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – hiánypótlásra hívja fel.

53. A Zrt. a hatóság felé benyújtott dokumentációval nem kérelmet terjesztett elő, hanem a környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelező határozatban foglaltakat teljesítette. Két

különböző jogintézményről van tehát szó – a hiánypótlásról illetve a kötelező határozatban foglaltak teljesítéséről – amelyekhez a Ket. eltérő jogkövetkezményeket fűz.

54. A meghatározott tevékenységre kötelező határozatban foglaltak nem teljesítése esetére a Ket. az alábbi eljárást, illetve jogkövetkezményeket rendeli alkalmazni.

124. § (1) A hatósági eljárásban az e törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén állami kényszerrel is el kell érni, hogy a hatóság döntésével pénzfizetésre vagy egyéb magatartásra kötelezett ügyfél e kötelezettségének eleget tegyen.

125. § A közigazgatási végrehajtás szabályait kell alkalmazni

a) a hatóság döntésében megállapított, kötelezettség érvényesítésére, ha annak önkéntes teljesítése elmaradt.

127. § (1) A hatóság döntése végrehajtható, ha

a) pénzfizetésre, valamely tevékenységre vagy attól való tartózkodásra irányuló kötelezettséget állapít meg, jogerőre emelkedett, és a teljesítésre megállapított határidő vagy határnap (a továbbiakban együtt: határidő) eredménytelenül telt el.

130. § (1) A döntés végrehajtását – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – az első fokon eljáró hatóság végzéssel rendeli el. Ha a hatóság a döntés fellebbezésre tekintet nélküli végrehajtását rendeli el, a végrehajtásról és a foganatosítás módjáról a döntést tartalmazó határozatban vagy végzésben kell rendelkezni.

55. Tekintettel arra, hogy a benyújtott dokumentáció nem felelt meg a környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelező határozatnak, vagyis az abban foglaltakat a Zrt. maradéktalanul nem teljesítette, a Felügyelőségnek a beérkezett dokumentáció vizsgálatát követően a Ket. fent idézett jogszabályi rendelkezései alapján el kellett volna rendelnie a határozat végrehajtását és gondoskodnia kellett volna annak foganatosításáról.

56. A Ket. 140. § (1) bekezdés d) pontja alapján, ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra (a továbbiakban együtt: meghatározott cselekmény) irányul, a teljesítés elmaradása esetén a végrehajtást foganatosító szerv; ha a teljesítés elmaradása a kötelezettnek felróható, a kötelezettel szemben eljárási bírságot szabhat ki.

57. A Ket. rendelkezéseivel összhangban tehát a Felügyelőségnek a határozat végrehajtása elrendelése mellett eljárási bírságot indokolt lett volna ki szabnia, figyelembe véve a mulasztás súlyát, annak következtében az eljárás jelentős elhúzódását, a környezetet veszélyeztető állapot hosszú ideig tartó fennmaradását.

58. Mindezek alapján megállapítjuk, hogy a Felügyelőségnek a hiánypótlási felhívás kibocsátása helyett a környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelező határozat végrehajtását kellett volna elrendelnie és kiszabnia a Ket. 140. § (1) bekezdés d) pontja szerinti eljárási bírságot. A Felügyelőség mulasztása a jogállamiság elvének sérelmével egyidejűleg az egészséges környezethez való joggal összefüggő visszásságot jelentett, hiszen a környezeti érdekek védelmét és a környezeti konfliktus mihamarabbi megoldását szolgáló jogintézmény alkalmazását mulasztotta el.

59. Ahogy azt a korábbiakban jeleztük, a Felügyelőség a hiánypótlási felhívásban megjelölt határidőt a Zrt-nek megküldött tájékoztató levéllel, illetve szóbeli jóváhagyás útján tovább módosította. Először a Zrt. által 2008. május 29-én előterjesztett kérelemre további 60 napot biztosított, majd lehetővé tette, hogy a Zrt. 2008. augusztus 18-áig nyújtsa be a dokumentációt.

60. A Zrt. 2008. július 2-án a következőket közölte a Felügyelőséggel. „az előadóval a mai napon történt egyeztetéseinknek megfelelően (...) a felülvizsgálati dokumentáció hiánypótlás benyújtási határidejének 2008. augusztus 18. dátumra történő módosításában állapodtunk meg. A határidő módosítást (...) jóváhagyta a felügyelőség részéről.”

61. A jogerős határozat teljesítési határidejének kétszeri módosítására irányuló ügyféli kérelem megalapozottságát a Felügyelőség egyik esetben sem vizsgálta, s a kérelmek indokoltságáról nem győződött meg. A Felügyelőség a határidő módosítása tekintetében kizárólag a környezethasználó érdekei alapján döntött, figyelmen kívül hagyva a közérdeket, illetve az ellenérdekű felek jogos érdekeit. A Ket. szellemiségéből, illetve a bevezető rendelkezéseiben megfogalmazott alapelvekből, alapvető rendelkezésekből ugyanakkor az következik, hogy a ténylegesen fennálló indokok alapján, a tényállás teljeskörű tisztázása mellett kell a határidő hosszabbításáról dönteni.

62. A részleges környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció benyújtására megállapított határidő kétszeres módosítása több szempontból is jogszabálysértő volt. A módosítás során a Felügyelőség figyelmen kívül hagyta a Ket. a döntés alakszerűségére vonatkozó rendelkezéseit, továbbá nem vette figyelembe az eljárásban résztvevő ellenérdekű ügyfél érdekeit sem. Ellenérdekű ügyfél esetén a Ket. csak akkor biztosít lehetőséget az egyszerűsített (jogorvoslatot és tájékoztatást nem tartalmazó) döntés hozatalára, ha az az ellenérdekű ügyfél jogát nem érinti. Tekintettel arra, hogy az eljárás így csaknem 3 hónappal hosszabbodott meg, álláspontunk szerint a döntés érintette az ellenérdekű ügyfél jogát

63. A Felügyelőség ezen intézkedésével nem tette lehetővé az eljárásban a társadalmi részvételt, továbbá a jogállamiság elvének sérelmével egyidejűleg, az egészséges környezethez való joggal összefüggésben visszásságot okozott.

B2./A Felügyelőség a környezetveszélyeztetés észlelése ellenére sem intézkedett annak megszüntetése érdekében

64. A Zrt. 2007. október 18-án – a 43. pont szerint – rendkívül hiányos, összesen három rendezvény zajvizsgálatát bemutató dokumentációt nyújtott be. Ezek alapján is megállapítható volt azonban a határérték túllépése.

65. A dokumentáció M 4.1., illetve 4. 2. mellékletei tanúsága szerint a FONOR Kft. által vizsgált Material kupa zajkibocsátása alkalmával – a zaj-és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló a 8/2002. (III. 22.)KÖM-EüM rendelet (KÖM-EüM rendelet) 1 mellékletében szabadidős zajforrásokra, kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítésű övezeti besorolásokon előírt nappali 50 dB határértékhez képest – 5-14 dB túllépést mértek. Az UEM Alpok-Adria Bajnokságon az irányadó határértékekhez képest a mért túllépés 5-8 dB volt. A FONOR Kft. a 2007-es dokumentációban a nappali időszak mellett éjjel is megrendezett EVO gyorsulási verseny zajkibocsátását is megvizsgálta. A dokumentáció M 4.4. melléklete szerint a verseny éjjeli zajkibocsátása átlagosan 5 dB-el meghaladta a KÖM-EüM rendelet 1. mellékletében előírt 40 dB-es határértéket.

66. A Kvt. 4. §-a a környezetvédelmi alapfogalmakat a következőképpen határozza meg:

7. pont: környezetszennyezés: a környezet valamely elemének a kibocsátási határértéket meghaladó terhelése;

10. pont: környezetveszélyeztetés: a környezetkárosodás bekövetkezésének közvetlen veszélye;

11. pont: környezetveszélyeztető magatartás: környezetveszélyeztetést előidéző tevékenység vagy mulasztás.

13. pont: környezetkárosodás: a környezetben, illetve valamely környezeti elemben közvetlenül vagy közvetve bekövetkező, mérhető, jelentős kedvezőtlen változás, illetve valamely környezeti elem által nyújtott szolgáltatás közvetlen vagy közvetett, mérhető, jelentős romlása.

67. A Kvt. 4. §-a által megállapított, a megelőző pontban hivatkozott alapfogalmi nyomán tehát kétségtelen, hogy a zajterhelési határértékeket meghaladó, veszélyes mértékű zaj okozása – különös tekintettel arra, hogy az egészségkárosodásra vezethet, környezetveszélyeztetésnek minősül.

68. Ahogy azt a korábbiakban megállapítottuk, a Hungaroring működése során keletkező zaj a 2007 októberében benyújtott dokumentáció szerint jelentős mértékben meghaladta az irányadó zajterhelési határértékeket és veszélyes mértékű volt. Ebből következően pedig megállapítható, hogy a Hungaroringen folyó tevékenységek környezetveszélyeztetést idéztek elő.

69. A Kvtv. a környezetvédelmi felülvizsgálat jogintézményére irányadó jogszabályi rendelkezések között, a 74. § (3) bekezdésében a következőket írja elő.

74.§ (3) Ha a környezetvédelmi hatóság a környezetvédelmi felülvizsgálat alatt környezetveszélyeztetést vagy környezetkárosítást észlel, akkor az azt okozó feltárt tevékenységet a hatásterületen teljeskörűen vagy részlegesen korlátozhatja, illetőleg felfüggesztheti. Nem értünk egyet a Felügyelőség véleményével, miszerint a fent említett korlátozás, vagy felfüggesztés a panaszolt létesítmény működési körülményeinek ismeretében meghaladná a Felügyelőség kompetenciáját, tekintettel arra, hogy akármilyen széleskörű támogatottságot élvez egy-egy rendezvény, az nem valósulhat meg a jogszabályok megszegésével.

70. Mindebből következően pedig a Felügyelőség a Kvtv. 74. § (3) bekezdése alapján mérlegelési jogától függően elrendelhetné volna a tevékenység teljeskörű vagy részleges korlátozását, illetőleg felfüggesztését. Megállapítjuk, hogy mindenképpen a tevékenység korlátozását indokolta volna a tény, hogy a Hungaroring versenypálya már évek óta környezetveszélyeztetés mellett működött.

71. A fentieket kiegészítően felhívjuk a figyelmet arra, hogy a dokumentáció benyújtása idején a zaj és rezgésvédelemről szóló 12/1983. (V. 12.) MT rendelet (a továbbiakban: Mt. rendelet) volt hatályban. Az Mt. rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja, a 11. §, valamint a 12. § (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

2. § (1) bekezdés a) veszélyes mértékű zaj: a levegőnek az emberi környezetben észlelhető olyan mértékű és minőségű nyomás ingadozása, amely meghaladja a megengedett zajterhelési (zajmissziós), illetőleg zajkibocsátási (zajemissziós) határértéket.

11. § A meglévő zaj- és rezgésforrások által okozott veszélyes mértékű zajt- és rezgést tervszerűen csökkenteni kell.

12. § (1) A környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség meglévő üzemi létesítményre — a 9. § (2) bekezdésében meghatározott módon — zajkibocsátási határértéket állapíthat meg és előírhatja annak teljesítési határidejét.

72. A KvvM-EüM rendelet 8. § a) pontja szerint a terhelési határérték túllépése jelentős, ha zaj esetén 10 dB-nél nagyobb mértékű.

73. A hivatkozott Mt. rendeletbeli jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően megállapítjuk, hogy a Felügyelőség annak ellenére, hogy eljárási kötelezettséggel nem rendelkezett, az Mt. rendelet alapján, a hatósági ellenőrzést követően zajkibocsátási határérték megállapítása indokolt lett volna, figyelemmel arra, hogy a 2007 októberében benyújtott dokumentáció egyértelműen megállapította, hogy a Hungaroring működés során keletkező zaj veszélyes mértékű volt és jelentős mértékben (10 db-el) túllépte a megengedett határértéket.

74. Megállapítjuk, hogy a Felügyelőség nem járt el jogszabályszerűen, amikor is bevárta a Zrt. e tárgyban, 2008. augusztus 12-én előterjesztett kérelmét és annak alapján állapította meg a határértéket. Ehelyett a Felügyelőségnek hivatalból kellett volna az eljárást lefolytatnia az Mt. rendelet 12. § (1) bekezdése alapján. A Felügyelőség mulasztása kapcsán, az egészséges környezethez való joggal összefüggésben visszásság keletkezett.

B3./ Téves volt a Hungaroring zajforrás szerinti besorolása

75. Jóllehet az eljárás megindulása időpontjában az Mt. rendelet volt hatályban, amely nem különített el zajforrás-csoportokat, a környezetvédelmi felülvizsgálat lefolytatása alatt életbe lépett Zr. azonban már meghatározta a különböző (üzemi, szabadidős, építési, közlekedési, egyéb) zajforrások fogalmait és azokra eltérő, speciális szabályokat állapított meg.

76. Figyelemmel arra, hogy a Felügyelőség eljárására irányadónak tekintette a Zr-t, fontosnak tartjuk tisztázni a Hungaroring üzemelése kapcsán keletkezett zajhatások Zr-nek megfelelő zajforrás szerinti besorolását, különös tekintettel arra, hogy egy adott zajforrás eltérő minősítése eltérő jogi követelményeket, feltételeket, jogkövetkezményeket eredményez, amely az adott esetben visszásság kialakulásához vezethet.

77. A tekintetben, hogy a Hungaroring versenypálya a Zr. értelmében milyen zajforrásként kezelendő, az alábbiakat állapítjuk meg. A Korm. rendelet 2. § h) pontja szerint:

2. § h) szabadidős zaj- vagy rezgésforrás: a környezeti zajt, rezgést előidéző kulturális, szórakoztató, vendéglátó vagy sportlétesítmény, és az előbbi célú tevékenység, valamint az előbbi célra használt berendezés, gép.

78. A Hungaroring főtevékenysége TEÁOR szerinti besorolása sportlétesítmény működtetése (9262). A Zr. idézett 2. § h) pontja alapján, szabadidős zajforrásnak minősül a „sportlétesítmény”, illetve „az előbbi célú tevékenység”. Következésképpen megállapítjuk, hogy a Hungaroring versenypálya mint sportlétesítmény a Zr. értelmében szabadidős zajforrásként minősítendő, s annak alapján kezelendő.

B4./ A Felügyelőség jogszabálysértően írt elő speciális szabályokat a Forma 1, illetve a World Series by Renault rendezvények tekintetében, amely visszásságot okozott az egészséges környezethez való joggal összefüggésben

79. A kiadott környezetvédelmi működési engedély rendelkező része III/4. pontja alapján:
„A Formula 1 Magyar Nagydíj, valamint a World Series By Renault kupa idején – évenként egy-egy alkalommal, évente összesen legfeljebb 12 nap időtartamban – a versenypálya és kapcsolódó létesítményei az MNASZ, a FIA és az MAMS által előírt szabályok betartásával, a versenyek jellegével összefüggésben, a versenyek során megvalósítható kíméletes környezethasználat érvényesítése mellett működtethető.”

80. A Felügyelőség határozata és tájékoztatása értelmében a Forma 1 Magyar Nagydíj, illetve a Word Series by Renault rendezvényeket a hatóság „külön eljárással” szabályozza, azaz a környezetvédelmi működési engedély szerint e két rendezvény tekintetében nem irányadóak a KTVF:5412-1/2009. sz. határozattal előírt zajkibocsátási határértékek.

81. A hatóság a környezetvédelmi engedély indokolási részében sem tér ki arra, hogy a rendelkező részben foglaltakat milyen jogszabályi rendelkezésekre alapozza, illetőleg, hogy a két rendezvényre irányadó eltérő előírásokat milyen okból kifolyólag rendelte alkalmazni. Vizsgálatunk során a Felügyelőséghez intézett megkeresésben pontos felvilágosítást kértünk e tárgyban.

82. A Felügyelőség tájékoztatásában a következő három indokkal magyarázta a környezetvédelmi engedély fent idézett pontját. Az érintett két rendezvényen speciális, külön kategóriába tartozó sajátos műszaki- és versenyfeltételeknek megfelelő versenyautók indulnak, amelyek alkalmazására évenként egyszeri alkalommal kerül sor. A versenyautókra a FIA, a MASZ és a MAMSZ által meghatározott, zajvédelmi előírások, illetve sajátos ellenőrzési rendszer vonatkozik. A különleges gépjárművek, az eltérő pályahasználat, illetve a versenyek speciális viszonya mellett pedig a két rendezvény a zajkibocsátási határérték megállapítása szempontjából is sajátos. A zajkibocsátási határérték megállapításának, valamint a zaj-és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet (ZHR) 1. § (3) bekezdése szerint *üzemi* létesítmény zajkibocsátását a rendszeresen (évenként legalább tizenkét alkalommal) előforduló legnagyobb környezeti zajkibocsátású üzemelési állapot alapján kell értékelni.

83. Mindennek alapján a Felügyelőség álláspontja az, hogy „a jogszabályi előírások között nem szerepel, hogy a Felügyelőség az évente 12 alkalmat „el nem érő” tevékenységekre határértéket köteles előírni, vagy külön eljárást köteles lefolytatni.” A Felügyelőség álláspontját a Főfelügyelőség az OKTVF a 14/3241/11/2009. számú másodfokú határozatában megerősítette. Az indoklás „Zajvédelmi értékelés 2) pontja” szerint a tárgyi két verseny zajkibocsátási határérték-teljesítés alóli kivétele nem ütközik a ZHR 1. § (3) bekezdés előírásába. A két verseny évente 3, illetve 4 nap alatt zajlik, így a versenyek együttes időtartama nem éri el a 12 napot, így a ZHR-ben előírt 12 alkalmat sem. Tehát abban az esetben, ha kétséget kizáróan mérésekkel igazolható, hogy ezen rendezvények zajkibocsátása a legnagyobb, nem értékelhető a létesítmény zajkibocsátása a rendelet értelmében a rövidebb időtartam miatt.

84. Nem helytálló sem a Felügyelőség, sem pedig a Főfelügyelőség álláspontja, miszerint a két hatóság üzemi zajforrásként kezeli a versenypályát. A korábbi B3/. fejezetpont

értelmében a Hungaroring nem tekinthető üzemi zajforrásnak, mint sportlétesítmény szabadidős célokat elégít ki, vagyis a Zr. 2. § h) pontja értelmében szabadidős zajforrás.

85. Ebből következően viszont nem alkalmazandó a ZHR 1. § (3) bekezdése sem, amely az üzemi létesítmények tekintetében határozza meg a zajkibocsátási határérték értékelésének követelményrendszerét, azaz, hogy a zajkibocsátást milyen üzemállapot alapján kell értékelni. A szabadidős zajforrásoknál a ZHR ilyen kitételt nem tartalmaz, nem határozza meg, hogy a zajkibocsátási határérték megállapítása esetén milyen „üzemi állapot” szerint értékelje a hatóság a zajkibocsátást. Szabadidős zajforrások esetében valamennyi rendezvényt – jelen esetben a Forma 1 és a World Series by Renault rendezvényeket is beleértve – egységesen kezelve kell zajkibocsátási határértéket megállapítani.

86. A fentiekre tekintettel megállapítjuk, hogy téves mind a Felügyelőség, mind a Főfelügyelőség értelmezése a Hungaroring üzemi zajforrásként és a két rendezvény elkülönítetten való kezelése tekintetében. Sem a Zr. sem pedig egyéb jogszabály nem teszi ugyanis lehetővé a hatóságok számára, hogy egy adott zajforrás működése kapcsán kialakuló zajhatásokat, azaz jelen esetben egyedi rendezvény típusokat elkülönítetten kezeljenek, mentesítve az előírt zajkibocsátási határérték teljesítése alól. A zajforrásnak a maga egységében kell megfelelnie határértéknek. Ez a téves értelmezés márpedig lehetővé teszi, hogy a két rendezvény túllépje a határértékeket, amely az egészséges környezethez való joggal összefüggésben visszásságot okoz.

B5./ A környezetvédelmi működési engedély megalapozatlan, ezért törvénysértő

87. Kiemelten felhívjuk a figyelmet arra, hogy a háromszoros határidő módosítás ellenére a 2008. augusztus 18-án benyújtott dokumentáció továbbra sem terjedt ki a Felügyelőség által előírt „valamennyi tevékenység zaj-és rezgésvédelmi szempontú bemutatására”, azaz a dokumentáció nem felelt meg a környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelező határozatban foglaltaknak. Az első 2007. október 18-án benyújtott dokumentációhoz képest az csak a Forma 1 Magyar Nagydíj zajmérési vizsgálatával és zajcsökkentési intézkedési tervvel egészült ki.

88. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy a World Series by Renault rendezvény zajvizsgálatára szintén nem került sor.

89. Egyúttal rámutatunk arra, hogy bár a Felügyelőség zaj- és rezgés-, valamint levegővédelmi szempontból kötelezte a Zrt-t részleges környezetvédelmi felülvizsgálatra, a környezetvédelmi működési engedély levegővédelmi követelményekre vonatkozó rendelkezéseket nem tartalmaz.

90. A fentiek szerint következésképpen megállapítható, hogy a kibocsátott környezetvédelmi működési engedély megalapozatlan, ezért törvénysértő, s visszásságot okoz az egészséges környezethez való joggal összefüggésben.

B6./A Felügyelőség téves jogcím alapján rendelte el a környezetvédelmi felülvizsgálatot, ezért nem tartottak közmeghallgatást

91. A környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelező határozat indokolása értelmében a Felügyelőség a kötelezés jogalapjaként a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvtv.) 73. § (1), 74. § (1) bekezdését, illetve a Kvtv. 4. § l), j) és k) pontjait jelölte meg. Ezek, az eljárás időpontjában hatályos jogszabály szerint a következőképpen rendelkeztek. A 73. § (1) bekezdése szerint:

„73. § (1) Az egyes tevékenységek környezetre gyakorolt hatásának feltárására és megismerésére, valamint a környezetvédelmi követelményeknek való megfelelés ellenőrzésére környezetvédelmi felülvizsgálatot (a továbbiakban: felülvizsgálat) kell végezni.”

92. A 74. § (1) szerint pedig

„74. § (1) A felügyelőség az érdekelt tevékenysége környezetre gyakorolt hatásának feltárása érdekében - teljes körű vagy részleges - felülvizsgálatra kötelezheti a 73. § (1) bekezdésében meghatározott esetben, továbbá kötelezi, ha környezetveszélyeztetést, illetve környezetszennyezést észlel.”

93. A környezetveszélyeztetés, környezetkárosítás, környezetkárosodás fogalmait a már idézett Kvtv. 4. §-a határozza meg.

94. A Felügyelőség az általa megjelölt jogalapot azzal indokolta, hogy „a határérték feletti zajkibocsátás a környezetet veszélyezteti, mivel a hosszabb ideig tartó határérték feletti kibocsátás környezetkárosítást idézhet elő. A határértéken felüli kibocsátás környezetvédelmi hatásait és a határértéken felüli megszüntetésének feltételeit környezetvédelmi felülvizsgálat keretében kell megvizsgálni.”

95. A fentiekben túl felhívjuk a figyelmet a Kvtv. 74. § (2) bekezdés c) pontjára. Eszerint a felügyelőség az érdekelt tevékenysége környezetre gyakorolt hatásának feltárása érdekében – teljes körű vagy részleges – felülvizsgálatra kötelezi akkor is, ha a környezetvédelmi engedélyhez, illetőleg egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységet ilyen engedély nélkül kezdett meg vagy folytat.

96. A környezeti hatásvizsgálat-, illetve egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységeket a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (KR) mellékletei határozzák meg. Ennek 122., 130. és 140. pontjai a következők:

122. Stadion, sportcsarnok 10 ezer fő befogadóképességtől

130. Állandó szabadtéri próbapálya motoros járművek részére 3 ha területfoglalástól; védett természeti területen méretmegkötés nélkül

140. Egyéb, az 1. mellékletbe vagy a 3. melléklet 1-139. pontjába nem tartozó építmény vagy építmény együttes beépített vagy beépítésre nem szánt területen 3 ha területfoglalástól

97. Megállapítható tehát, hogy a Hungaroring versenypálya működtetése – jelentős környezeti hatások esetén – a 3. sz. mellékletnek akár a 122., 130, illetve 140. pontja alapján is környezeti hatásvizsgálat-köteles tevékenységnek minősülhet.

98. A KR 1. § (3) bekezdés d) pontja szerint a tevékenység megkezdéséhez, ha az csak a 3. számú mellékletben szerepel és a tevékenység várható környezeti hatásai jelentősek, környezeti hatásvizsgálati eljárás alapján környezetvédelmi engedély szükséges.

99. Ezt támasztja alá, hogy a Mogyoródi Önkormányzat és a Felügyelőség között lefolytatott egyeztetés alkalmával a Felügyelőség szintén megállapította, hogy a Hungaroring

versenypálya működtetése környezetvédelmi engedélyhez kötött. Ezen álláspontját a vizsgálatunk során tartott konzultáció során is megerősítette.

100. Minderre tekintettel a Felügyelőségnek a Kvtv. 74. § (2) c) pontja alapján kellett volna környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére köteleznie a környezethasználót, azaz a környezetvédelmi felülvizsgálat jogalapjaként a Kvtv. 74. § (2) bekezdés c) pontját kellett volna megjelölnie, tekintve, hogy a kétféle jogcímhez a Kvtv. részben eltérő eljárási szabályokat kapcsol. A jelen pontban említett szankciós jelleggel elrendelendő felülvizsgálatra szigorúbb szabályok vonatkoznak.

101. Ebből következően pedig alkalmazandó lett volna a Kvtv. 80. §-a, amely szerint a 74. § (2) bekezdésének c) pontja esetén – a nyilvánosság bevonásának biztosítása érdekében – a környezetvédelmi hatóság köteles közmeghallgatást tartani. Erre azonban a fent kifejtett oknál fogva nem került sor.

102. A Felügyelőség által adott tájékoztatás és iratok alapján megállapítható, hogy több panasz érkezik a hatósághoz a zajterhelés miatt, ami jól mutatja a környezetvédelmi és egyéb (pl. gazdasági) érdekek szembenállásának súlyosságát. Ebből következően a megfelelő jogalap megválasztásával, s így a közmeghallgatás megtartásával a konfliktushelyzet, a környezeti és a lakossági érdekekre figyelemmel, jobban kezelhető lett volna.

103. A magyar környezetvédelmi jog egyik alapvető elemeként jelenik meg, hogy a társadalom tagjai, a civil szervezetek aktívan részt vesznek a jogalkotói, illetve jogalkalmazói döntéshozatalban. Ezt a társadalmi aktív magatartást a döntéshozatalt elősegítő és megkönnyítő tényezőként kell értékelni. Mindenképpen utalni kell arra, hogy a társadalmi részvételnek a környezeti ügyekben különös jelentősége van, s amennyiben a hatóság környezeti ügyben nem biztosítja a társadalmi részvételt, az Alkotmány 18. §-ban deklarált egészséges környezethez való joghoz kapcsolódó intézményvédelmi kötelezettség sérelmét idézi elő, s visszásságot okoz.

B7./ A környezetvédelmi felülvizsgálati eljárás megindulásáról, a dokumentáció benyújtására előírt határidő módosításáról, illetve a környezetvédelmi működési engedély meghozataláról hirdetményi úton kellett volna értesíteni az ügyfeleket

104. Különös hangsúllyal hívjuk fel a figyelmet arra, hogy az ilyen és ehhez hasonló, a lakosok igen jelentős számát közvetlenül érintő tevékenységek vonatkozásában semmiképpen nem lehet az ügyfelek körének vizsgálatát kizárólag a kérelmezőre, illetőleg az eljárásba ügyfélként bejelentkezett személyekre korlátozni. Egyértelmű ugyanis, hogy a Hungaroringen zajló akár több százezer ember által látogatott, igen jelentős zajterheléssel, forgalomnövekedéssel járó rendezvények érdemben érintik a környéken élő lakosok érdekeit.

105. Az eljárás időpontjában hatályos Ket 15. § (1) bekezdése értelmében ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek (amelynek) jogát, jogos érdekét vagy jogi helyzetét az ügy érinti.

106. A Ket 15. § (2) bekezdése alapján, ha jogszabály másként nem rendelkezik, a létesítménnyel kapcsolatos, illetve a tevékenység engedélyezésére irányuló eljárásban ügyfél a hatásterületen levő valamennyi ingatlan tulajdonosa és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogszerű használója.

107. A Ket. 29. § (6) bekezdése szerint, ha jogszabály másként nem rendelkezik, a 15. § (2) esetében, valamint ha az eljárás egyébként jelentős számú ügyfelet érint, az ügyfeleket az eljárás megindításáról hirdetményi úton, továbbá közhírré tétel útján (helyben szokásos módon, a helyi lapban stb.) kell értesíteni.

108. A vizsgált tevékenység egyértelműen márciustól novemberig folyamatosan számottevő mértékű hátrányos fizikai hatást, zajterhelést gyakorol az érintett lakókörnyezetre. Következésképpen a Hungaroringen végzett tevékenységek tárgyában lefolytatott környezetvédelmi felülvizsgálati és a zajkibocsátási határérték megállapítása iránti eljárás jelentős számú ügyfelet érintett.

109. A Ket. 78. § (1) bekezdése szerint a határozatot közölni kell az ügyféllel és azzal, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg.

A (6) bekezdés második mondata alapján a hirdetmény útján közölt döntést a hirdetmény kifüggesztését követő tizenötödik napon kell közöltnek tekinteni.

110. A 80. § (3) bekezdés szerint hirdetményi úton történő közlésnek van helye akkor is, ha az ügyfeleket az eljárás megindításáról is hirdetményi úton értesítették.

A (4) bekezdés alapján a hirdetményt a hatóság hirdetőtáblájára ki kell függeszteni, a központi elektronikus szolgáltató rendszeren és a hatóság internetes honlapján – ha azzal rendelkezik – közzé kell tenni, ezenkívül az önkormányzat hivatalos lapjában – ennek hiányában a helyi lapban –, valamint a hatóság hivatalos lapjában is közzétehető. A döntés kifüggesztésének és az internetes honlapon való megjelentetésének azonos napon kell megtörténnie.

111. A fentiek szerint tehát a Felügyelőségnek az ügyfeleket az eljárás megindításáról hirdetményi úton, továbbá közhírré tétel útján (helyben szokásos módon, a helyi lapban stb.) kellett volna értesítenie, továbbá ugyanígy kellett volna közölni a határozatát. Minderre azonban a rendelkezésre álló adatok tanúsága szerint nem került sor, amely mulasztás az ügyféli jogok – különös tekintettel a fellebbezési jogra – súlyos sérelmét idézte elő, s visszásságot okozott az egészséges környezethez való joggal összefüggésben.

C/ A zajkibocsátási határérték megállapítása tárgyában a Főfelügyelőség és a Felügyelőség eljárása is jogszabálysértő volt

C1/ A Főfelügyelőség jogszabálysértően állapította meg a zajkibocsátási határérték teljesítésére előírt 2012. január 1-jei határideőt

112. A Felügyelőség zajkibocsátási határértéket megállapító határozata ellen a Zrt. fellebbezést nyújtott be. A Főfelügyelőség a fellebbezés elbírálása kapcsán 14/3296/4/2009. számon iktatott, 2009. július 9-én kelt másodfokú határozatával a zajkibocsátási határérték teljesítési határidejét 2012. január 1-jére módosítva, megváltoztatta az első fokú határozatot.

113. A Főfelügyelőség határozata indokolása értelmében a „Felügyelőség figyelmen kívül hagyta a Zr. 34. § (1), (2), (3) bekezdését, amelynek alapján a zajkibocsátási határérték teljesítési határideje 2012. január 1.”

114. Véleményünk szerint a Főfelügyelőség másodfokú határozatával tévesen rendelte alkalmazni a Zr. 34. § (1), (2), (3) bekezdését.

115. A Főfelügyelőség állásfoglalásunk tervezetére adott válaszában hangsúlyozta, hogy nem tekinti jogszabálysértőnek az elsőfokú határozatot megváltoztató másodfokú határozatában a Zr. 34. § alkalmazását, tekintettel arra, hogy a Zrt. a Zr. hatálybalépése előtt nem rendelkezett határértékekkel.

116. A Zr. 34. § (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

Az e rendelet hatálybalépésekor működő,

a) üzemi vagy szabadidős zajforrások esetében, amelyeknek az 5. § (3) bekezdés szerinti hatásterületén olyan zajtól védendő épület vagy terület van, amelyre a környezetvédelmi hatóság korábban nem állapított meg határértéket,

b) zajkibocsátási határértékkel rendelkező üzemi és szabadidős zajforrások esetében, ahol a határértéket megállapító határozatban megadott védendő objektumok üdülőterületen, különleges területen helyezkednek el,

a 10. § (1) bekezdésben foglalt zajkibocsátási határérték megállapítása iránti kérelmet a rendelet hatálybalépésétől számított 1 éven belül kell benyújtani a környezetvédelmi hatósághoz. A (2) bekezdés alapján benyújtott kérelemre megállapított zajkibocsátási határérték teljesítési határideje 2012. január 1.”

117. A fent hivatkozott jogszabályhelyek két esetben teszik tehát lehetővé a zajkibocsátási határérték megállapítása iránti kérelem benyújtása, illetve a határérték teljesítésére előírt határidő megállapítása tekintetében a kedvezőbb szabály alkalmazását.

118. Az a) pont azokra az esetre vonatkozik, amikor is egy meglévő üzemi vagy szabadidős zajforrás hatásterületét a Zr. 5. § (3) bekezdése alapján kell megállapítani, és *ezen* a hatásterületen olyan zajtól védendő épület vagy terület van, amelyre a környezetvédelmi hatóság korábban nem állapított meg határértéket. A vélelmezett hatásterület a Zr. 5. § (3) bekezdése esetén a környezeti zajforrást magába foglaló telekingatlan és annak határától számított 100 méteres távolságon belüli terület.

119. A Hungaroring sportlétesítmény tekintetében azonban megállapítottuk, hogy a konjunktív feltételekre tekintettel nem alkalmazható a Zr. 34. § (1) bekezdés a) pontja, ugyanis a környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásban benyújtott dokumentáció 6.6.2. pontja értelmében a Zr. 5. § (3) bekezdése által meghatározott „vélelmezett hatásterületen belül védendő létesítmény nem található”.

120. A b) pont alkalmazhatósága tekintetében felhívjuk a figyelmet arra, hogy alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha az üzemi és szabadidős zajforrások zajkibocsátási határértékkel rendelkeznek és a határértéket megállapító határozatban a megadott védendő objektumok üdülőterületen, különleges területen helyezkednek el. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján megállapítottuk, hogy a Hungaroring korábban nem rendelkezett zajkibocsátási határértékkel és a védendő objektumok falusias beépítésű, kertvárosias lakóterület övezeti besorolású, illetve kisvárosias-kertvárosias beépítésű, kertvárosias övezeti besorolású területen helyezkednek el, azaz a b) pont jelen esetben nem alkalmazható.

121. Fenti indokokra tekintettel, nem értünk egyet a Főfelügyelőség állásfoglalásunk tervezetére adott válaszával.

122. Téves tehát a Főfelügyelőség határozatában foglalt indokolás. A Főfelügyelőség jogsértően határozott a zajkibocsátási határérték teljesítésére előírt határidő meghosszabbításáról, s jogszabálysértően alkalmazta a Zrt. tekintetében a kedvezőbb szabályt, amely visszásságot okozott az egészséges környezethez való joggal összefüggésben.

C2./ A Felügyelőség a zajkibocsátási határérték megállapítása tárgyában folytatott eljárása súlyos mértékben túllépte az ügyintézési határidőt és a határozata nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek

123. A rendelkezésünkre álló iratok szerint a Zrt. által előterjesztett kérelem 2008. augusztus 18-án érkezett a Felügyelőségre, amelynek alapján a Felügyelőség 2009. március 3-án hozta meg érdemi lezáró határozatát. Megállapítottuk, hogy a kérelem érkezése és a határozat kelte között így 183 nap telt el.

124. Tekintettel arra, hogy sem a Zr., sem pedig a ZHR speciális eljárási határidőt nem határoz meg a zajkibocsátási határérték megállapítására, a Ket. 33. § (5) bekezdése szerinti általános ügyintézési határidő (a kezdő időponttól számított 30 nap) az irányadó. A 30 napos ügyintézési határidő a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz történő megérkezése napján kezdődik.

125. Felhívjuk a figyelmet tehát arra, hogy a Felügyelőség az eljárása során olyan mértékben nem tartotta be az irányadó ügyintézési határidőt, hogy az az egészséges környezethez való joggal összefüggésben visszásságot idézett elő.

126. Egyebekben pedig megjegyezzük, hogy a zajkibocsátási határérték megállapításának, valamint a zaj-és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet (ZHR) 1. § (4) bekezdése meghatározza a zajkibocsátási határértéket megállapító határozat tartalmi követelményeit. Ennek alapján a határozat rendelkező részének tartalmaznia kell aa) a zajkibocsátási határérték mértékét külön az éjjeli és a nappali időszakra, ab) a zajforrás közvetlen hatásterületén elhelyezkedő, zajtól védendő területek helyrajzi számát, a védendő épületek címét, valamint ac) a zajkibocsátási határérték teljesülésének pontos helyét.

127. A Felügyelőség által meghozott, fenti iktatószámú határozatot megvizsgálva, megállapítjuk, hogy a határozat nem tartalmazza a zajtól védendő területek helyrajzi számát, csupán a védendő épületek címét.

128. Tekintettel arra, hogy a Felügyelőség eljárására irányadó a Ket., így annak az eljárás megindulásakor hatályos rendelkezéseit is alkalmazni kell. A Ket. 72. § (1) bekezdése írja elő a közigazgatási határozat kötelező tartalmi kritériumait, amelynek alapján a határozat rendelkező részének az önkéntes teljesítés elmaradásának jogkövetkezményeit is kötelezően tartalmaznia kell.

129. A Felügyelőség által, a zajkibocsátási határérték megállapítása tárgyában hozott határozat rendelkező része azonban az önkéntes teljesítés elmaradása jogkövetkezményeit nem tartalmazza, arra a Felügyelőség csak az indokolásában hívja fel a Zrt. figyelmét.

V. Összefoglalás

130. A fenti fejezeteket összefoglalóan megállapítjuk, hogy a környezetvédelmi hatóságok – a Felügyelőség és a Főfelügyelőség – eljárása a Hungaroringgel összefüggésben sem a környezetvédelmi működési engedély, sem pedig a zajkibocsátási határérték megállapítása tekintetében az alábbiak szerint nem felelt meg maradéktalanul a jogszabályi követelményeknek. Ebből következően a Felügyelőség és a Főfelügyelőség az Alkotmány 18. § és 70/D. §-ban deklarált, az egészséges környezethez és a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való joggal összefüggésben visszásságot okozott.

131. Ahogy azt az A/ fejezetben bemutattuk a Felügyelőség jogsértően járt el az első, 2005-ben tett bejelentés elintézése kapcsán. Az első beadványt követően a hatóság semmilyen intézkedést sem hozott, holott a beadvány lakóközösségeket érintő környezeti problémára hívta fel a figyelmet. Annak ellenére, hogy a második bejelentés nyomán 2006. május 25-én elvégzett hatósági ellenőrzés során a Felügyelőség hivatalos tudomást szerzett arról, hogy a Zrt. környezetvédelmi engedéllyel nem rendelkezik, csak mintegy 5 hónappal később, 2006. október 18-án rendelte el a részleges környezetvédelmi felülvizsgálatot.

132. A Felügyelőségnek, amikor megállapította, hogy a Zrt. által 2007 októberében benyújtott dokumentáció több helyütt hiányos – tekintettel arra, hogy a hiánypótlási felhívás jogintézményét a Ket. a kérelemmel összefüggésben szabályozza – nem hiánypótlást, hanem a felülvizsgálatra kötelező határozat végrehajtását kellett volna elrendelnie. Ezzel egyidejűleg pedig, ahogy azt a fenti B1./ fejezetpontban bemutattuk a Felügyelőségnek ki kellett volna szabnia a Zrt.-vel szemben a Ket. 140. § (1) bekezdés d) pontja szerinti eljárási bírságot.

133. Megállapítottuk továbbá, hogy a Felügyelőség a Zrt. által a határidő hosszabbítása tekintetében benyújtott két kérelme indokoltságát és megalapozottságát nem vizsgálta. A határidő módosításáról – a tényállás teljeskörű tisztázása nélkül – egyedül a környezethasználó érdekei alapján döntött, figyelmen kívül hagyva a közérdeket és az ellenérdekű felek jogos érdekeit.

134. Tekintettel arra, hogy a Felügyelőség a 2007 októberében benyújtott dokumentációban szereplő mérési adatok alapján tudomást szerzett arról, hogy a Hungaroring környezetveszélyeztető módon, jelentős határérték-túllépés mellett működik, intézkednie kellett volna a zaj csökkentése érdekében. A Felügyelőségnek teljeskörűen vagy részlegesen a Hungaroringen folyó tevékenység korlátozását vagy felfüggesztését kellett volna elrendelnie a Kvtv. 74. § (3) bekezdése alapján. Mindennek ellenére azonban a Felügyelőség mulasztásával továbbra is lehetővé tette a megrendezett versenyek, edzések, tesztelések határérték-túllépését. A Felügyelőségnek hivatalból kellett volna megállapítania a zajkibocsátási határértéket az Mt. rendelet 12. § (1) bekezdése alapján.

135. Egyidejűleg megállapítottuk, hogy mind a Felügyelőség, mind pedig a Főfelügyelőség tévesen minősítette a Hungaroringet üzemi zajforrásnak. A hibás jogértelmezésből következően pedig – annak ellenére, hogy jogszabály nem teszi lehetővé – tévesen kezelte a környezetvédelmi működési engedély egyéb rendelkezéseitől

elkülönítetten a Forma 1 Magyar Nagydíj, valamint a World Series by Renault rendezvényeket. Ez lehetővé tette a két rendezvény határérték-túllépését.

136. A fenti B6./ fejezetpontban rámutattunk arra is, hogy a környezetvédelmi működési engedély nem felelt meg a részleges környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelező határozat rendelkezéseinek, amelyből következően pedig a működési engedély megalapozatlan, törvénytörő és kizárja a jóhiszemű jogszerzést.

137. A Felügyelőség a Hungaroring tekintetében lefolytatott valamennyi eljárása vizsgálatát követően megállapítottuk, hogy a társadalmi részvétel a következők szerint a lefolytatott eljárások keretében a maga egészében sérült. Mindenképpen kiemelés érdemel tehát, hogy a Felügyelőségnek a környezetvédelmi felülvizsgálat jogalapjaként a Kvtv. 74. § (2) bekezdés c) pontját kellett volna megjelölnie, s a nyilvánosság bevonásának biztosítása érdekében közmeghallgatást tartania.

138. A Felügyelőség annak ellenére, hogy a Hungaroringen folyó tevékenység lakosok igen jelentős számát közvetlenül érinti, nem tájékoztatta a környék lakosságát sem a környezetvédelmi felülvizsgálati eljárás megindulásáról, sem pedig zajkibocsátási határérték tárgyában lefolytatott eljárásáról. A Felügyelőségnek a Ket. rendelkezései alapján az ügyfeleket az eljárás megindításáról hirdetményi úton, továbbá közhírré tétel útján (helyben szokásos módon, a helyi lapban stb.) kellett volna értesítenie, továbbá ugyanígy kellett volna közölni a környezetvédelmi működési engedély és a zajkibocsátási határérték tárgyában meghozott határozatát. A környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció benyújtására megállapított határidő módosításáról való döntésbe a Felügyelőségnek szintén be kellett volna vonni a környék lakóit, mint ellenérdekű feleket.

139. A zajkibocsátási határérték megállapítása tárgyában lefolytatott eljárást megvizsgálva megállapítottuk, hogy a Főfelügyelőség tévesen értelmezte a Zr. 34. § (1)-(4) bekezdésében szereplő átmeneti rendelkezéseket. Emiatt lehetővé tette a Zrt. számára, hogy 2012. január 1-ig tegyen eleget a megállapított határértékeknek, s addig határérték-túllépés mellett működjön. A Főfelügyelőség jogszabálysértően rendelte tehát alkalmazni a Zrt. tekintetében a kedvezőbb szabály alkalmazását, ami az egészséges környezethez való joggal összefüggésben visszásságot okozott.

140. A fentiek mellett megállapítottuk továbbá, hogy a Felügyelőség a zajkibocsátási határérték megállapítása tárgyában lefolytatott eljárása során súlyosan megsértette az irányadó 30 napos ügyintézési határidőt, határozata rendelkező része pedig nem tartalmazza sem a zajtól védendő területek helyrajzi számát, sem az önkéntes teljesítés elmaradása jogkövetkezményeit.

141. Összefoglalóan megállapítjuk, hogy az eljárás során keletkezett jogsértések az eljárás, mintegy három éves elhúzódására vezettek. Az megtett intézkedések pedig továbbra sem nyújtottak a hatásterületen lakóknak a zajterhelés ellen a jogszabályoknak megfelelő védelmet.

142. Az Obtv. 21. § (1) és 27/F. § (1) bekezdése szerint:

21. § (1) Ha a rendelkezésre álló adatok szerint az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásságot az előidéző szerv saját hatáskörben meg tudja szüntetni, az országgyűlési biztos kezdeményezheti az érintett szerv vezetőjénél a visszásság orvoslását. Az ilyen

kezdeményezés rövid úton (távbeszélőn, szóban stb.) is történhet, ez esetben a kezdeményezés időpontját, módját és lényegét az ügyiraton kell rögzíteni.

27/F. § (1) A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa – ha a közigazgatási határozatot bíróság nem vizsgálta felül – a határozatot hozó szerv felügyeleti szervénél felügyeleti eljárást kezdeményezhet azon jogerős és végrehajtható hatósági határozattal szemben, amely jogszabálysértő, és végrehajtása sérti vagy veszélyezteti a környezet állapotának fenntarthatóságát és jelentős mértékű környezetkárosodással fenyeget. Ebben az esetben a határozattal szembeni felügyeleti eljárást le kell folytatni.

143. Az Obtv. fent idézett rendelkezései alapján az alábbi intézkedéseket fogalmazzuk meg.

VI. Intézkedés

144. Kezdeményezem, hogy a Vidékfejlesztési Miniszter az Obtv. 27/F. § (1) bekezdése alapján – tekintettel arra, hogy a Főfelügyelőség 14/3241/11/2009. számú határozatával megváltoztatott jogerős környezetvédelmi működési engedély jogszabálysértő, végrehajtása pedig veszélyezteti a környezet állapotának fenntarthatóságát, valamint jelentős mértékű környezetkárosodással fenyeget – felügyeleti eljárást folytasson le a kiadott határozattal szemben.

145. Kezdeményezem, hogy a Vidékfejlesztési Miniszter az Obtv. 27/F. § (1) bekezdése alapján folytasson le a Főfelügyelőség által 14/3296/4/2009. iktatószámú zajkibocsátási határértéket meghatározó határozatával szemben is felügyeleti eljárást.

146. Az Obtv. 27/B. (3) bekezdése c) pontja alapján egyebekben felhívom a Felügyelőséget arra, hogy a jövőben lefolytatott környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásokban fordítson kellő figyelmet az irányadó jogalap, az alkalmazandó jog kiválasztására és az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően járjon el. Így különösen, amennyiben határozatban foglaltak teljesítéséről van szó és az ügyfél hiányosan nyújtja be a dokumentációt, akkor ne hiánypótlási felszólítást bocsásson ki, hanem rendelje el a határozat végrehajtását. Ügyeljen arra, hogy a meghozott intézkedések ne vezessenek az eljárás elhúzódására, tartsa az ügyintézési határidőt. Ne kezeljen elkülönítetten rendezvénycsoportokat adott zajforrás működéséből eredő zaj értékelése kapcsán. Fordítson különös hangsúlyt a társadalmi részvétel biztosítására, továbbá az adott zajforrás megfelelő minősítésére.

147. Az Obtv. 27/B. (3) bekezdés c) pontja alapján felhívom a Felügyelőség figyelmét, hogy a jövőben fektessen különös hangsúlyt a közérdekű kérelmek, illetve panaszok a törvénynek megfelelő elintézésére, illetve a beadványokban foglaltak teljes körű feltárására.

VII. Utóvizsgálat, másodlagos intézkedések

148. A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa irodájának eljárási rendje alapján minden állásfoglalást követően utóvizsgálatot kell tartani. Az utóvizsgálat eredményéhez mérten a jelen ügyben a biztos a következő intézkedést teheti.

149. Az Obtv. 26. § (1) bekezdése alapján, amennyiben a visszásságot előidéző, a Biztos által megkeresett szerv vagy annak felettes szerve érdemi állásfoglalás kialakítását, és az annak megfelelő intézkedés megtételét elmulasztja, vagy az országgyűlési biztos az állásfoglalással, a megtett intézkedéssel nem ért egyet, a Biztos – az éves beszámoló keretében – kérheti, hogy az ügyet az Országgyűlés vizsgálja ki. Ha megállapítása szerint a visszásság kirívóan súlyos, illetve a természetes személyek nagyobb csoportját érinti, indítványozhatja, hogy az Országgyűlés az adott kérdés megtárgyalását már az éves beszámolót megelőzően tűzze napirendre.

Budapest, 2011. március 3.

dr. Fülöp Sándor
A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa